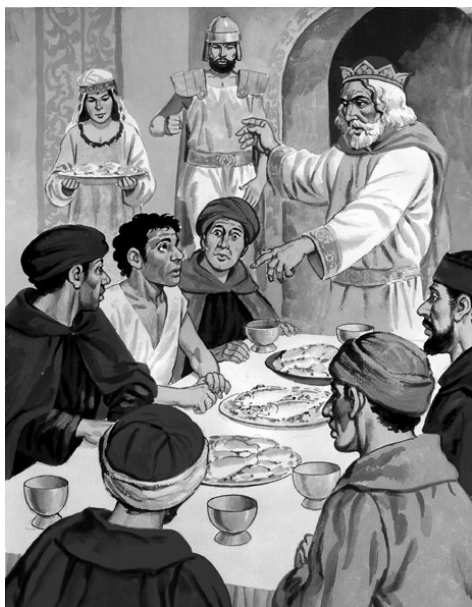

Évközi 28. vasárnap

A missziós egyház „szolgái” ugyanolyan feladatot teljesítenek, mint a választott népet hívogató szolgák, Mózes és az ősegyház egyik legkedveltebb példabeszéde volt ez az evangéliumi rész – mondhatni – miniatűr egyháztan. Már az első századokban a példabeszéd minden apró kifejezését allegorikusan is magyarázni kezdték, s belőle virágozott ki a keresztény misztika csodálatosan szép költői szótára (Jézus a jegyes, a megszentelő kegyelem a menyegzői ruha stb.), s ezeknek a magyarázatoknak révén nyert teljesebb értelmet, s nagyobb népszerűséget az Énekek éneke.

Minket persze elsősorban a példabeszéd mai alkalmazása érdekel. Az az intés például, amely a menyegzői ruha nélkül lakomázó vendég ítéletében ragad meg minket. Mi is meghívottak vagyunk a lakomára, mely Isten országa. Nem tartunk-e minden mást gyakran sokkal fontosabbnak, mint az Isten országát, hitünket és Krisztus követését?

A szentmise olvasmányai

- 1. Iz 25,6-10a** Izajás próféta a végső üdvösséget az Úr által rendezett hatalmas lakomához hasonlítja, ahová minden nemzet meghívást kapott.
- 2. Fil 4,12-14.19-20** Pál apostol minden körülményt el tud viselni Krisztus erejéből.
- 3. Mt 22,1-14** Jézus minden ember célját, az üdvösséget egy királyi grandiózus bankettre szóló meghíváshoz hasonlítja.

A királyi lakoma

Az ókorban az ünnepi és a menyegzői lakoma több napig is eltartott. Salamon a templom felszentelésekor hét napon át látta vendégül a népet (1Kir 8,65). A vallási hagyományban a lakoma előképe lett az Istennel fennálló boldog együttlétnek. Ezt a példabeszédet Lukács egyszerűbb alakban közli. Nála még a történeti helyzet a döntő. Bár az ő könyve valószínűleg később keletkezett, mint Mátéé, de ő a forrásokból az íg hirdetés korábbi formáját illesztette könyvébe. Mondanivalója az, hogy elsősorban a zsidó nép volna hivatalos az Isten országába, de mivel előítéleteik és földi reményeik miatt nem jönnek, azért Isten idegenekkel tölti meg a házá. Máténál már fontosabb a példabeszéd egyházi alkalmazása. Ő már királyról beszél, aki fia számára rendez menyegzős lakomát. A király az ószövetségi vallási nyelvben Isten hasonlata. A Fiú itt Jézus Krisztus, aki új népet szerzett magának, azért lehet rá alkalmazni az ószövetségi képet, a vőlegény és a menyasszony kapcsolatát. Az evangélistánál tehát ez a menyegzős lakoma Isten országának megvalósulása az egyházban. A király szolgáin keresztül értesíti a meghívottakat, hogy minden készen van, jöjjenek késedelem nélkül. Máténál magyarázkodás nélkül visszautasítják a meghívást, Lukácsnál különféle okokat hoznak fel, de a példabeszédben nem kell minden részletet külön magyaráznunk. A szövegben „meghívottak” szerepelnek. Nem azért, mert a szolgák már előbb is jártak náluk, hanem azért, mert így világosabb, hogy az ószövetségi népről van szó, amelyet a próféták jövődőlései figyelmeztettek a Megváltó eljövetelére. Lukácsnál szolgák bántalmazásáról nem esik szó, Máténál azonban a meghívottak nemcsak mentegetőznek, hanem durván bánnak a szolgákkal, sőt egyeseket megölnek közülük. A mondanivalót itt az ellentét jelzi. A király örömnepre hívja őket, ők viszont gyászt okoznak. Josephus Flavius Hiszkija király idejéből említ hasonló esetet. Lukács nem beszél a meghívottak megbüntetéséről sem. Máténál ellenben a király elküldi csapatait, a gyilkosokat felkoncoltatja és városukat (nem városaikat) felégetteti. Ebben egyesek Jeruzsálem pusztulásának, mint a kirótt ítéletnek a képét látják.

A király közben arról is gondoskodik, hogy háza megteljen vendégekkel. Szolgáit kiküldi a „keresztutakra”, vagyis a különböző irányból jövő utak kereszteződésére, hogy hívnak be mindenkit, akit találnak. Ez pedig itt már a külső misszió képe. Isten országába meg kell hívni a pogányokat is, illetve mindenféle embert, „jókat és rosszkat.” A szolgák végrehajtják a parancsot, s a ház megtelik vendégekkel. A történet eddig Máténál is kerek egészet alkot. A benne levő tanítás az, hogy Isten országa megvalósul akkor is, ha a zsidók nem fogadják el Jézust megváltónak. Lukács nem is keres más következtetést. Máté szövegében azonban újabb fordulat áll be. A király bejön és megnézi a vendégeket. Észrevesz egy embert, akin nincs menyegzős ruha. Amikor felelősségre vonja, az csak hallgat, s nem tud semmit felhozni mentségére. A király kidobja a külső sötétségre, ahol sírás és fogcsikorgatás az osztályrésze. A rész már fölvet néhány kérdést a magyarázó előtt. Hogyan legyen menyegzős ruhája annak, akit az utcáról hívtak be? Mivel követett el olyan hanyagságot, hogy ekkora büntetésben részesül? Nincsenek olyan emlékeink, amelyek igazolnák, hogy Jézus korában a lakomára vagy menyegzőre meghívottaknak ünnepi ruhát osztottak volna ki. A Szentírásban egyszer van szó arról, hogy a fáraó József apjának és testvéreinek ünnepi ruhát ajándékozott (Ter 45,22). Lehet, hogy ez a Máténál talált többlet eredetileg külön példabeszéd volt, s az evangélista a kettőt igehirdetési céllal összevonta. Az egyházban ugyanis már nemcsak az volt fontos, hogy a zsidókon kívül a pogányok is tagjai lehetnek az Isten országának, hanem az is, hogy akik tagjai lettek az Istennel fennálló életközösségnek, amelyet az eukarisztikus lakoma is jelképez, azoknak meg kell őrizniük a keresztségben kapott istengyermeki lelkületet. Ilyen értelemben az egyházban minden meghívott új ruhát kap, s ezt nem szabad elveszítenie. Istennek joga van, hogy bármikor ellenőrizze és számonkérje lelkünk állapotát. A külső sötétség és a fogcsikorgatás a kárhozat képe. A veszély azt fenyegeti, aki tudatos bűnökkel kivetkőzik a megigazultság állapotából, s így méltatlanná válik az Istennel fennálló közösségre. A példabeszéd záradéka is magyarázatra szorul: Sokan vannak a meghívottak és kevesen a választottak. A megállapítás inkább Máté szövegének 10. verse után kíváncsné. Az ószövetségi népből sokan vannak a hivatalosak, de kevesen fogadták el az evangéliumot. Ha oda gondoljuk, értelmezése nem okoz nehézséget. Máté azonban a méltatlan vendég elítélése után hozza. Mindenesetre a „választottak” kifejezés nem okvetlenül jelenti az üdvözülteket. Az egyház soha nem akart arról nyilatkozni, hogy az ilyenek sokan vagy kevesen vannak. Krisztus maga sem nyilatkozott (Lk 13,23). A szavakat inkább úgy kell értelmeznünk, hogy a meghívás mindenkinek szól, s az evangélista saját korának helyzetét vázolja. Vagyis azt, hogy a tudatos hit elfogadása és az evangélium terjedése sok akadályba ütközik. Isten természetfölötti öröme, lakomára hívja az embereket, de itt a földön a külső kép mégis olyan, mintha kevesen hinnének. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Isten nem tudja üdvözíteni azokat is, akik csak burkolt hittel, vagy csak tapogatózással válaszolnak a benső kegyelmi hívásra.

Gál Ferenc

Szabály nélkül nincs nevelés (3.)

A gyermekek azt akarják, hogy komolyan vegyék őket

A fenyegetés is erőszak

Az erőszak még másféle is lehet, kísérheti még szelíd, szeretetteljes hang is. A szelíd erőszak alkalmazásának a legdurvább formája, az a fenyegetés: „Ha ezt megteszed, akkor már nem szeretlek többé.” Minél kisebb egy gyermek, annál jobban rá van utalva szülei szeretetére és gondoskodására. Az az elképzelés, hogy elhagyhatják, egzisztenciális félelmeket vált ki benne. Akármilyen jó szándék is vezet bennünket, akkor sem helyes ezt kihasználni.

Idősebb gyermekek számára ennek a formának vannak változatai. A rejtett vagy nyílt fenyegetés lehet ilyen, hogy a gyermek a hibás, ha betegek vagyunk. – Ezt egy sokatmondó szívbemarkoló mondat jelentheti: „Majd meglátod, milyen az, ha nélkülem kell élned!”

Tudom, hogy néha milyen tehetetlenül érzik magukat a szülők a gyermekes gonoszságokkal szemben, és milyen nagy a kísértés, hogy egy ilyen mondattal meggyőzzük őket. Feltéve, hogy valóban egyszer valami tényleg történik Önnel – akarja-e, hogy a gyermeke ilyen lelkiismereti terhet cipeljen magával? A gyermekek gyakran amúgy is hajlamosak arra, hogy hibásnak érezzék magukat, még akkor is, ha egyáltalán nem azok.

A szeretetet nem szabad megtiltani

Csendes, de következményeiben nem kevésbé nyomós erőszak az is, ha az egyik szülő egy zsilált családi kapcsolatban a gyermek szemére veti, hogy a másik elvált szülőt is szereti még. Hogyan létezik, hogy egy gyermek hirtelen nem szereti többé az édesapját vagy az édesanyját, mivel ők sem szeretik egymást? Itt jön létre a büntudat: a gyermeknek el kell árulnia saját érzelmeit, hogy ne veszítse el legalább az egyik megmaradt szülő létfontosságú vonzódását.

Az erőszak önállótlanosságot vált ki

Az olvasott példákban a felnőttek fölényes helyzetüket használják ki, hogy nyomást gyakoroljanak gyermekeik cselekedeteire, gondolataira vagy érzelmeire, mert tőlük függenek. Ez semmi más, mint erőszak. Nem állítom, hogy ez mindig elkerülhető. Feltételezem azt is, hogy többnyire jó a szándék. Megpróbáltam arra is utalni, hogy ennek milyen hatásai lehetnek az érintett gyermekekre. Néhányan dühösek lesznek, ha érzik a nyomást és fellázadnak. Ez a legegészségesebb reakció. Mások talán aggályokkal és félelmekkel közelednek más emberekhez. Nem tanulták meg, hogy önállóan gondolkozzanak és ítéljenek, hogy saját gondolataikra és ítéleteikre is rábízák magukat. Inkább arra hagyatkoznak, amit mások gondoltak ki nekik előre, úgy vélik, hogy jobban jár az ember, ha befogja a száját, és azt teszi, amit mások mondanak. Titokban abban reménykednek, hogy így a leggyorsabban elérnek egy olyan pozícióra, amelyben aztán ők lesznek a nagyok. Ez rövid távon valószínűleg lehetséges. Itt azonban egypár dolgot meg kell fontolni.

Bátor gyermekekre van szükségünk!

A közelmúlt vizsgálatai azt eredményezték, hogy manapság nagyon sok gyermek fél a jövőtől. Attól fél, hogy nem talál munkát, fél, hogy valamennyi fa elpusztul és a víz élvezhetetlen lesz. Félnék az erős fegyverektől, melyek megölhetik és lakhatatlanná tehetik hazájukat. Fenyegetve érzik magukat ettől a társadalmi erőszaktól.

Ha gyermekeink nem tanulták meg, hogy hogyan védjék ki ezeket a fenyegetéseket, nem lesz bátorságuk, sem optimizmusuk, hogy a rájuk váró feladatokat megoldják. Korunk nagy társadalmi problémáinak megoldásához szükségünk van gyermekeinkre. Ehhez azonban:

- öntudatosak legyenek, hogy ne lehessen őket megfélemlíteni;
- gerincesek legyenek, hogy tudjanak ellenállni;
- alkotószelleműek legyenek;
- bátrak legyenek, hogy változtatni merjenek.

Erőszakkal nem tudjuk erre nevelni őket!

A hibák bevallása és a bírálat elfogadása

A nagyon kicsi gyermekek számára a szülő mindenható és tévedhetetlen. A szülők képesek berendezni a világot úgy, ahogyan a gyermekeknek éppen szükségük van rá. Közeliükben semmi rossz sem történhet velük. Jó dolog, ha a gyermekek ezzel az abszolút biztonsággal nőhetnek fel. Jó érzés a szülők számára is, ha ilyen feltétlen bizalmat tapasztalnak. Természetesen a gyermek nagyon hamar felismeri, hogy a szülők is emberek, akik nem tudnak mindent, akik hibákat követnek el. Abból, hogy a szülők nem tévedhetetlenek, nem mindenhatóak, előny is származhat.

- Egyáltalán nem lebecsülendő, ha a sok „miért – kérdésekre” így válaszolunk: „Ezt nem tudom.” A szülő felajánlhatja gyermekének, hogy közösen kutassanak fel, vagy könyvből nézzenek utána egy ismeretlen dolognak.

- Az is könnyít a helyzeten, ha egyszerűen bevallja a számszerűsítést, amelyet elkövetett. Mondja nyugodtan: „itt én is butaságot csináltam”, ha éppen egy edényekkel tele tálca borult le az asztalról. Úgy gondolom, hogy gyermeke megnyugszik, mert nagyon pontosan tudja, hogy hogyan érzi magát, ha az ember butaságot csinált és kárt okozott. Azután neki is könnyebb dolga lesz, bevallja a hibáját, ahelyett, hogy kifogásokat keressen.

Nem kell mindent tudnia

Attól fél, hogy gyermekei előtt elveszíti a tiszteletet és a tekintélyt, amikor valamit ők jobban tudnak, mint Ön? Mi szeretne lenni: egy ember hibákkal és ezért szeretetre méltó, vagy egy bálvány, amely fél, hogy ledöntik a talapzatról? Minél inkább próbálja fenntartani az alapvető fölényt a gyermekeivel való bánásmódban, annál több kárörvendéssel fogják észrevenni a gyermekek az Ön gyengeségeit és hibáit.

Ez a gyermekes fölény ideje úgyis lejár, mert a gyermekek az iskolai és a műszaki újdonságok gyakorlati alkalmazásában sokkal gyorsabbak, mint mi. Hagyja nyugodtan, hogy gyermekei kioktassák! Miért is ne engedné meg lányának, hogy megmagyarázza, hogyan kell bánni a számológéppel? Elősegíti önértékelését.

A bírálat csak fentről lefelé lehetséges?

Elgondolni nem veszélyes. Mi történik akkor, ha Önnek a gyermeke ezt mondja: „Hogyan viselkedhet az ember ilyen idétlenül?” Ezt már nehéz elviselni, nemde? Pontosan így érzi magát gyermeke minden alkalommal, amikor Ön megmagyarázza neki, hogy milyen bután, ügyetlenül és illetlenül is viselkedett. A felnőtteknek általában nagyon szilárd az öntudatuk, amelyet nem tesz bizonytalanná egy bírálat. Az ilyesmi sokkal jobban bánt egy gyermeket. Már ezért is jó lenne átélteni ezt az érzést.

(Folyt. köv.)

Helga Gürtler

Vasárnapi jegyzet

Ketről ketre

„Ketről ketre élünk” – írja Rónay György egyik kötetcímét is jelző versében, *A kertben*. Az emberi vágyak mélyén mindig „meglapul” egy elkülönített hely, az elveszett paradicsomi „zug”, és kényszerít, hogy gyakorta rá gondoljunk. Kertnosztalgiaik kerítenek körül, bűvös kört szegélyező fák, bokrok, melyek a gyermekkor idézik, a romlatlan természetet, hol „Éva kezében sarló és kalászos, Ádám vállán bari.” Igen, ilyen volt „még a kiűzetés előtt a Paradicsom.” Ahogy hullnak az évek, mint októberi levelek, előkerülnek az apró szekerek: játékkocsik „holdlepte úton, csillaglepte úton” és arról énekelnek, milyenek az igazi álmok a kert öln, gyalogos ösvények tarkaságában. A szekerek földöttek. „Tömlőkerekeik” ringatják a bentlakókat, fehér- és bogárszínű lovak kaptatnak velük a dombra, hátukon maradék napfény, hogy emlékeztessen az elmúlt évekre, évtizedekre. Ezek az álomszekerek mindig velünk vannak; benn, kiképezve a szekér kék takarókkal fogad, és felirat virágzik a falon: „Erdőkön, mezőkön járó”. Kívülre ezt írta a „rendelés”: Ráró. Ami sólymot jelent, gyorslábú lóra emlékeztetett. Szárnya és erős lába van. Virágének motívuma ez, és aki dalolni tudja, még inkább kötődik a kerthez, amely fölött a hold kél, almafa várja a tél beköszöntét. Csupa élet-szimbólum az álomszekér, a kelő és fogyó sarló, a nap az a valóság, amely álomszekéren is felejt néhány kéve fényt.

Paradicsomi utazások! Hányszor gondolok évekre, emlékekre, amelyek őrzik édenünket...

Az öregség – ha lábujjhegyen érkezik is – meglassítja a szekereket. Fölfelé hajtunk leginkább, óvatosabban, többször megállunk, lenézünk ködűstatta völgyekre, és egy peremsziklánál próbáljuk átgondolni, honnan indult az út. Körülöttünk már minden „mélto a szeretetre”: a még bókólo kisvirágok, de a hulló levél is „a szívünkbe bebocsátást kérnek, hogy tovább éljenek, ha már nem élnek.”

„Már az őszi madár is füttyöget” – énekl a költő, de azt nem nézem, merre röppen, milyen a tolla, és hol keres szállást. Majd megpihen valahol, „valami kis szél borzolja”, s a száradó füveken átsuhanó évszak megnyugszik az erdők szélén...

Fölfelé tovább indul a szekér, „folytatódik az őszi béke.”

† Tóth Sándor

hírek információk

„Ferencesek: Létünk a közösségben – Létünk a világban” címmel rendeznek konferenciát október 12–13-án Szegeden, a Gál Ferenc Egyetemen és a szeged-alsóvárosi ferences kolostorban. A tanácskozást a Gál Ferenc Egyetem Kutatóintézetének „Bálint Sándor” Vallási Kultúrakutató Csoportja, a Ferences Rend és a Szent István Tudományos Akadémia Történelem- és Néprajztudományi Osztálya szervezi. Az előadások a ferences rend történetéhez, lelkeségéhez, kulturális és közösségi szerepéhez kapcsolódó témákat dolgoznak fel, a középkortól egészen a 20. századig. A program részletei a kateketa.hu oldalon olvashatók.

A Dóm búcsú ünnepéhez kapcsolódóan október 16-án, pénteken 19 órakor a Székesegyház Angster-orgonájával ismerkedhetnek meg az érdeklődők egy interaktív bemutatón. Jelentkezni a kantor@szegedidom.hu e-mail címen lehet. Létszámkorlát: 30 fő.

„Mohács 500 – Mit üzen nekünk?” címmel kreatív videópályázatot hirdetett gimnazisták és egyetemisták számára a Gál Ferenc Egyetem és a Szegedi Lengyel Önkormányzat. A háromfős csapatok legfeljebb ötperces videóban mutathatták be, mit jelent számukra Mohács, és milyen üzenetet hordozhat az 1526-os történelmi esemény a XXI. század fiataljai számára. A legjobb alkotásokat október 14-én mutatják be a Gál Ferenc Egyetemen, a „Mohács 500 – Magyarország és Európa a Jagellókor végén” című nemzetközi konferencián. A győztes csapat tagjai a Szegedi Lengyel Önkormányzat felajánlásának köszönhetően négynapos krakkói tanulmányi kiránduláson vehetnek részt. További részletek a Gál Ferenc Egyetem honlapján olvashatók.

Szeptember 23-án indult a „40 Nap Az Életért” nemzetközi életpárti kampány, melynek célja, hogy ima, bűjt és békés jelenlét révén felhívja a figyelmet arra, hogy az élet a fogantatással kezdődik. A kezdeményezéshez csendes imádsággal lehet csatlakozni hétfőnként 11–13 óra között és szerdán 16–18 óra között az SZTE Nőgyógyászati és Szülészeti Klinika mellett, a főbejáratától jobbra található pihenőparkban, a Semmelweis utcában. A résztvevők közösen imádkoznak a megfogant magzatokért, családjukért és az egészségügyi dolgozókért. További információk találhatóak a pasztoralis.hu weboldalon. A szeged.40napazeletert@gmail.com e-mail címen lehet érdeklődni kérdés esetén.

Különleges kezdeményezést indított a szegedi Szent Miklós Plébánia. A Munkácsy utcában található, több mint kétszáz éves felsővárosi kálvária-szoborcsoportot magánszemélyek, családok és közösségek egy-egy hétre örökbe fogadhatják. Az örökbefogadók a műemlék környezetének rendben tartását, szükség esetén a gyomlálást, valamint a kerítésen elhelyezett vázákba friss virág biztosítását vállalják. A gondozási időszak március 15. és november 15. között tart. Az örökbefogadási lehetőségre a Szent Miklós Plébánián lehet jelentkezni. A késő barokk szoborcsoport Szeged egyik régi, ma is épen meglévő egyházművészeti emléke.

A katolikus egyházban több évtizedes hagyomány október hónap folyamán a missziós gondolat tudatosítása. Az idén október 18-a a missziók világnapja, mely alkalom arra is, hogy az egyház tagjai adományaikkal is segítsék a missziós munkát. Ezért a jövő vasárnapi perselyadományokat minden katolikus templomban a missziók javára továbbítják.

A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás szeretettel vár minden kézműveskedni vágyó önkéntest a karácsonyi alkotóházba, november végéig minden kedden 15-18 óráig. Az elkészített munkák a Karácsonyi Karitás Jótékonyági Vásáron kerülnek értékesítésre. Az alkotóház helyszíne: Szeged, Budapesti krt. 6/B 5. em. 16.

A Katolikus Karitás október 3-án Budapesten rendezett ünnepségen adta át a Caritas Hungarica-díjakat. Az elismerésben 35 elkötelezett önkéntes részesült, akik rászoruló családok, idősek, betegek és magányos emberek segítésében végeznek szolgálatot. A Szeged-Csanádi Egyházmegyből három önkéntes vehette át a díjat: Bencsik Sándor Lászlóné Gáborosról, Huszár Jánosné Békéscsabáról és Szekeres Miklósné Szegedről.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor
Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.